

AUDIT V ZDRAVOTNÝCH POISŤOVNIACH¹⁸

Audit in the health insurance company

Zuzana Juhászová, Ján Užík, Miloš Tumpach

1 Úvod

Zdravotné poisťovne v Slovenskej republike pred desiatimi rokmi zmenili svoju právnu formu. Od roku 2005 môžu v zmysle zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon o zdravotných poisťovniach“) vykonávať verejné zdravotné poistenie len ako akciové spoločnosti¹⁹, za desať rokov bol aktualizovaný viac ako 35-krát.

Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti pre občanov je v prvom rade povinnosť štátu. V rámci trhového hospodárstva sa štát snaží riešiť túto oblasť sociálneho zabezpečenia cez merateľný výsledok hospodárenia. Vzhľadom k tomu, že zdravotná starostlivosť sa týka každého občana, považujeme jej zabezpečenie, za veľmi dôležité. V Slovenskej republike v súčasnosti prevádzkujú individuálne zdravotné poistenie tri poisťovne, pričom každá z nich je akciová spoločnosť, ale s rôznymi druhmi akcionárov – štát, súkromná spoločnosť, člen zahraničnej skupiny.

Všetkým zdravotným poisťovniam vyplýva povinnosť mať overenú účtovnú závierku audítorom zo zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (§19 ods.1): Riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku musí mať overenú audítorom účtovná jednotka,

a) ktorá je obchodnou spoločnosťou, ak povinne vytvára základné imanie a družstvom, ak ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie sú splnené aspoň dve z týchto podmienok:

1. celková suma majetku presiahla 1 000 000 eur, pričom sumou majetku sa rozumie suma majetku zistená zo súvahy v ocenení neupravenom o položky podľa § 26 ods. 3,
2. čistý obrat presiahol 2 000 000 eur, pričom čistým obratom na tento účel sú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky po odpočítaní zliav,

¹⁸ KEGA 023EU-4/2012: E-learning ako forma univerzitného a celoživotného vzdelávania v oblasti účtovníctva

¹⁹ Zákon vstúpil do platnosti v novembri 2004, postavenie poisťovní a podmienky a vykonávanie zdravotného poistenia vstúpilo do platnosti od 1.januára 2005

3. priemerný prepočítaný počet zamestnancov v jednom účtovnom období presiahol 30.

Všetky tri zdravotné poisťovne vysoko prekračujú hodnoty všetkých troch ukazovateľov. Z výnosov sme uviedli len jeden – poisťné v hrubej výške, čo pre poisťovne predstavuje najvyššiu hodnotu a zároveň najdôležitejšiu z položiek výnosov z hlavnej činnosti (viď tabuľky č. 1, 2, 3).

Povinnosť overenia účtovnej závierky zdravotným poisťovníam zároveň vyplýva aj z osobitného predpisu, zo zákona o zdravotných poisťovníach, §15 ods. 1 písmeno j.

2 Audit v zdravotnej poisťovni

Na území Slovenskej republiky od roku 2005 vykonávali individuálne zdravotné poistenie tieto poisťovne: SIDERIA zdravotná poisťovňa, a.s.; APOLLO zdravotná poisťovňa, a.s., Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s., Union zdravotná poisťovňa, a.s., Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.. V súčasnosti, v dôsledku zlúčení, existujú tri zdravotné poisťovne.

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. je akciová spoločnosť so 100 % podielom štátu na jej základnom imaní. Práva jediného akcionára, ktorým je vo VŠZP Slovenská republika, vykonáva Ministerstvo zdravotníctva SR.²⁰ Ako jediná zdravotná poisťovňa má na svojej stránke zverejnené výročné správy, z ktorých sme čerpali vybrané údaje:

Tabuľka č. 1: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.

VZP, a. s.	2013	2012	2011
Aktíva	619 377 459	589 807 927	538 245 056
Vlastné imanie	68 967 249	53 774 645	42 938 185
Výsledok hospodárenia	25 760 957	26 344 711	5 714 505
Poisťné v hrubej výške	2 560 176 608	2 475 894 672	2 459 346 736
Audítor	Audana audit, s.r.o.	BDO audit, s.r.o.	PKF Slovensko, s.r.o.

Za všetky tri sledované účtovné obdobia vydali audítori nemodifikované správy o overení účtovnej závierky so zdôraznením skutočnosti, resp. s uvedením iných skutočností. V správe za rok 2011 audítor upozornil na fakt, že audit za predchádzajúce obdobie vykonal iný audítor, ďalej upozorňuje na odhad prerozdelenia tržieb z poistenia za rok 2011, odhad zinkasovania pohľadávok po lehote splatnosti, odhad peňažných tokov vyplývajúcich z ročného zúčtovania poisťného a pod. Audítor upozornil, že reálne výsledky môžu byť odlišné než odhady. V správe za rok 2012 audítor upozornil na fakt, že audítor ktorý overil

²⁰ www.vszp.sk

účetnú závierku za predchádzajúce obdobie zdôraznil viaceré skutočnosti týkajúce sa odhadov vedenia spoločnosti, ktorých reálny výsledok by mohol byť odlišný. V správe za rok 2013 audítor upozornil na vlastné imanie poisťovne, ktoré je v porovnaní so základným imaním nižšie o viac ako dvojnásobok a konštatoval, že audit za predchádzajúce obdobie vykonal iný audítor. Súlad výročnej správy s účtovnou závierkou audítori potvrdili za všetky tri účtovné obdobia.

DôVERA zdravotná poisťovňa, a.s. je súkromná zdravotná poisťovňa. Na svojej webovej stránke nezverejňuje od roku 2011 výročné správy, ale zverejňuje správy o hospodárení: „Pre našich klientov aj verejnosť, ktorá sa chce dozvedieť viac o našom fungovaní, zverejňujeme tieto informácie. Uvedomujeme si, že poisťencov zaujímajú výsledky uverejňované vo výročných správach, no len odborník z nich vyčíta, čo sa vlastne za rok u nás dialo. Preto vám ponúkame formu zjednodušenej výročnej správy. Slúži na orientáciu vo svete financií a zdravotníctva a prináša kľúčové informácie o našej činnosti. Zachováva si všetky prvky transparentnosti, je však upravená do zrozumiteľného jazyka.“²¹ Spoločnosť nemá zverejnené údaje v Registri účtovných závierok, preto sme nami požadované údaje za obdobie 2012 čerpali z Obchodného vestníka.²² Údaje za rok 2013 sme čerpali z výročnej správy zverejnenej v registri účtovných závierok²³.

Tabuľka č. 2: DôVERA zdravotná poisťovňa, a.s.

DôVERA, a.s.	2013	2012	2011
Aktíva	812 301 165	713 569 645	719 169 507
Vlastné imanie	217 778 773	170 566 458	124 132 414
Výsledok hospodárenia	46 498 193	47 855 810	39 278 385
Poistné v hrubej výške	1 097 669 987	1 042 416 008	977 007 729
Audítor	Deloitte Audit, s.r.o.		Deloitte Audit, s.r.o.

Audítor vydal za rok 2011 aj za rok 2013 nemodifikované správy o overení účtovnej závierky so zdôraznením skutočnosti, resp. s uvedením iných skutočností. Audítor v oboch správach upozornil na skutočnosť, že v roku 2009 spoločnosť kúpila inú zdravotnú poisťovňu a ocenila majetok a záväzky kúpenej spoločnosti na základe posudku znalca. Audítor upozornil, že ak by sa ocenenie vykonalo podľa iných štandardov, výsledok ocenenia by sa mohol líšiť.²⁴

²¹ <http://www.dovera.sk/o-nas/vyroczne-spravy>

²² <http://www.zbierka.sk/sk/obchodny-vestnik/vydanie-144-2013>

²³ <http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/110482>, 12.7.2014

²⁴ Ide o skutočnosť, kde pri kúpe poisťovne v dôsledku znaleckého posudku bola hodnota poisťovne o 470 vyššia ako pred predajom, čo malo za následok vznik záporného goodwillu vo významnej výške. <http://ekonomika.sme.sk/c/6454111/penta-a-prefto-zalozili-doveru-a-vyplatili-si-miliony-eur.html> 12.7.2012

Audítor ďalej upozorňuje na odhady vedenia spoločnosti a možnosť odlišných reálnych výsledkov oproti odhadom.

Union zdravotná poisťovňa, a.s. je prvou zdravotnou poisťovňou na Slovensku, ktorej jediným akcionárom je zahraničná, holandská, spoločnosť Achmea B.V.²⁵ Na svojej webovskej adrese má zverejnené výročné správy, okrem roku 2012. Údaje za rok 2013 sa k termínu spracovania príspevku nepodarilo zistiť.

Tabuľka č. 3: UNION zdravotná poisťovňa, a.s.

UNION zdravotná poisťovňa, a.s.	2013	2012	2011
Aktíva		103 317 260,49	78 293 451,41
Vlastné imanie		38 660 529,61	22 676 249,08
Výsledok hospodárenia		15 984 280,53	9 000 384,82
Poistné v hrubej výške		267 081 512,37	241 477 922,47
Audítor		PWC, s.r.o.	PWC, s.r.o.

Audítor vydal za rok 2011 aj za rok 2012 nemodifikované správy o overení účtovnej závierky. Súlad výročnej správy s účtovnou závierkou audítor potvrdil za obidve účtovné obdobia.

3 Záver

Vo všetkých troch prípadoch zdravotných poisťovní bola vydaná Správa audítora, ktorá bola vo všetkých prípadoch nemodifikovaná. V niektorých prípadoch ale na dokreslenie situácie o účtovnej jednotke boli v správe uvedené také skutočnosti, ktoré sa výrazným spôsobom odlišovali od štandardných, čo v niektorých prípadoch nepotvrďuje jednoznačnosť uvedenia nemodifikovanej správy. Keďže nemáme dostatok informácií o vykonaných auditoch, možno len špekulovať, či nepodmienенý názor je pri uvedených skutočnostiach primeraný.

Abstrakt

Zdravotné poisťovne v Slovenskej republike vykonávajú svoju činnosť ako akciové spoločnosti a v zmysle ákona o účtovníctve podliehajú auditu. V príspevku sa zameriavame na správu audítora na audit v zdravotnej poisťovni za obdobie posledných troch rokov a jej vypovedaciu schopnosť pre používateľov údajov z účtovnej závierky.

²⁵ <http://www.union.sk/union-zp-o-poistovni>

Klíčová slova: správa audítora, účtovná závierka, zdravotná poisťovňa

Summary

Health insurance companies in Slovakia pursue their activities as joint stock companies and for this reason on its activities accounted for double entry bookkeeping. In this paper, we focus on the auditor's report on the audit of the health insurance for the past three years and its explanatory power for data users of financial statements.

Key words: Auditor's report, Financial statements, Health Insurance company

JEL klasifikácia: M40, M41, M48, E59, I13

Použitá literatúra

- [1] Kareš, L. - Kňazková, V. – Krišková, P. (2014). True and Fair View of the Financial Position Versus Acceptance of the Relevant Financial Reporting Framework – Auditor's Dilemma / In Enterprise and competitive environment [elektronický zdroj] : conference abstract proceedings : [17th annual international conference, march 6-7, 2014, Brno, Czech Republic]. - Bučovice : Martin Stříž Publishing, 2014. - ISBN 978-80-87106-74-7. - S. 192 [CD-ROM].
- [2] Kubaščíková, Z. - Stanley. R. (2013). Consideration of a fraud in an audit of financial statements in terms of auditor's responsibility / In Current challenges of ethics in business, economics and finance in european countries [elektronický zdroj] : proceedings of scientific papers / reviewers Gerald Reiner, Gabriela Dubcová. - Neuchâtel : Faculty of economics and business University of Neuchâtel, 2013. - ISBN 978-2-9700901-0-6. - S. 40-46 [CD-ROM].
- [3] Tumpach, M. - Manová, E. – Meluchová, J. (2014). Relevantnosť národného podnikového finančného výkazníctva v Slovenskej republike z pohľadu veriteľov ako neprivilégovaných používateľov / - MŠVVaŠ 023EU-4/2012. In Ekonomický časopis : časopis pre ekonomickú teóriu, hospodársku politiku, spoločensko-ekonomické prognózovanie = journal for economic theory, economic policy, social and economic forecasting = Journal of economics : journal for economic theory, economic policy, social and economic forecasting. - Bratislava : Ekonomický ústav SAV : Prognostický ústav SAV, 2014. - ISSN 0013-3035. - Roč. 62, č. 5 (2014), s. 495-507.
- [4] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- [5] Zákon č. 540/2007 Z.z. o audítoroch, audite a dohláde nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- [6] <http://www.finance.gov.sk>

Kontakt

Zuzana Juhászová, doc. Ing. Mgr., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 706, zuzana.juhaszova@euba.sk

Ján Užík, Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 777, uzik@interaudit.sk

Miloš Tumpach, doc. Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 770, milos.tumpach@euba.sk